

**Методологија
за истраживање о друмском
саобраћају**

Београд, 2006.

ИЗДАВАЧ

Републички завод за статистику Србије
Београд, Милана Ракића бр. 5

ЗА ИЗДАВАЧА

Др Драган Вукмировић, директор

Приликом коришћења података објављених у овој публикацији
обавезно је навођење извора.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd
006+311

METODOLOGIJE i standardi / Republi~ki
zavod za statistiku Srbije ; za izdava~a
Dragan Vukmirovi }. - 2003, br. 1- . -
Beograd (Milana Raki }a 5) : Republi~ki
zavod za statistiku Srbije, 2003- (Beograd
: Republi~ki zavod za statistiku Srbije). -
29 cm

ISSN 1451-7477 = Metodologije i standardi
- Republi~ki zavod za statistiku Srbije

COBISS.SR-ID 112201996

ПРЕДГОВОР

Републички завод за статистику Србије објављује методологију за статистичка истраживања "Тромесечни извештај о друмском саобраћају" (СА/Т-11) и "Годишњи извештај о друмском саобраћају" (СА/Г-11). Овим статистичким упутством обухваћени су сви елементи релевантни за истраживање о превозу путника и робе у целој земљи: методолошке основе истраживања, опис организације истраживања, инструменти за спровођење истраживања, обрада података и публикавање, односно стављање података на располагање корисницима.

Ова методологија намењена је учесницима истраживања и корисницима података, и примењиваће се од 1. јануара 2006. године.

Појаве које су предмет овог истраживања прате се у статистици од 1946. године, уз повремене промене у садржају и организацији прикупљања података. Први методолошки материјал о организованом превозу путника и робе у друмском саобраћају изашао је из штампе 1962, под насловом "Статистика друмског саобраћаја", у издању Савезног завода за статистику (едиција Методолошки материјали, свеска бр. 135). Други методолошки материјал о статистици друмског саобраћаја објављен је 1967. године. Промене у овом издању, у односу на прво издање, извршене су у складу са Основним законом о организацији превоза моторним возилима у друмском саобраћају, у коме је јавни превоз разматран без обзира на то да ли обављање јавног превоза моторним возилима представља основну или споредну делатност предузећа, односно организације.

Промене у обухвату ових истраживања, које су настале после другог издања, извршене су у складу с Уставом и конституисањем ООУР-а у привреди. Из тих разлога, од 1978. године прешло се на организациони принцип прикупљања и исказивања статистичких података о друмском саобраћају. Настале промене биле су спроведене путем детаљних упутстава за попуњавање образаца.

Трећи методолошки материјал о друмском саобраћају изашао је из штампе 1987. године. Тада су извршене значајне измене у класификацији превозних средстава, које су биле спроведене у складу са препорукама датим у Закону о безбедности саобраћаја и југословенским стандардима. На основу препорука Комитета за унутрашњи транспорт Европске економске комисије извршене су мање промене у номенклатури робе увођењем по две подгрупе у оквиру четири основне групе робе. У истој години објављен је и методолошки материјал о друмском саобраћају за сопствене потребе, путем којег су прикупљани подаци о раду возних паркова у организацијама којима друмски саобраћај није основна делатност, односно о раду возних паркова у саставу организација које су регистроване у свим делатностима осим у делатности друмског саобраћаја. Резултати добијени на основу ова два истраживања у потпуности су покривали целу делатност друмског саобраћаја.

Основни концепт истраживања изложен у овој свесци (метод, обухват, дефиниције јединица истраживања) у основи се не разликује од концепта утврђеног у претходној методологији. Значајне измене настале су због усклађивања термина и дефиниција са "Речником термина и дефиниција за статистику саобраћаја", који је припремила радна група састављена од стручњака Статистичког уреда Европске уније, Комитета министара саобраћаја и Комитета за унутрашњи транспорт Европске економске комисије Уједињених нација (Intersecretariat Working Group on transport statistics EUROSTAT, ECMT, UN/EC). У складу с међународним препорукама, у овој методологији извршена је капитална измена у номенклатури по којој се прати превезена роба. Примењена је аналитичка номенклатура робе, NST/R, која се дели на 176 назива, 10 поглавља и 52 главне групе. У складу са све израженијом потребом за праћење заштите човекове околине уведена је класификација опасне робе. Свака категорија представља или разред или подразред класификације групе Опасна роба, што је дефинисано у Смерници 94/55 ЕС. Извесне допуне спроведене су и код показатеља о интегралном транспорту, где се, поред превоза робе у контернерима, прати и превоз робе у Swap Body.

Овим изменама не нарушава се континуитет временских серија основних статистичких података.

Београд, 2006.

Директор

Др Драган Вукмировић

САДРЖАЈ

Страна

Предговор	3
Увод	7
I. Правни основ истраживања	8
II. Методолошке основе истраживања	8
2.1. Циљ истраживања	8
2.2. Јединица посматрања	8
2.3. Извештајне јединице.....	9
2.4. Адресар извештајних јединица	9
2.5. Прикупљање података (метод, време, извори)	9
2.6. Дефиниције основних појмова и обележја	9
а) Међународне препоруке.....	10
б) Пракса у нашој земљи.....	11
III. Организација истраживања	12
3.1. Органи за спровођење истраживања	12
3.2. Обрада података и стављање података на располагање	12
IV. Инструменти за спровођење истраживања	13
Образац СА/Г-11	15
4.1. Упутство за попуњавање извештаја СА/Г-11	20
Образац СА/Т-11	27
4.2. Упутство за попуњавање извештаја СА/Т-11.....	29
V. Списак обрадних табела	31

Увод

Превоз путника и робе друмским моторним и прикључним превозним средствима по правилу расте брже него превоз у осталим саобраћајним гранама, тако да се друмски превоз, по капацитетима и обиму превозења, код већине земаља налази на првом месту.

Друмски саобраћај може се веома различито дефинисати са становишта места где се одвија, врсте, и власништва над средствима са којима се обавља. Друмски превоз, у најширем смислу, обухвата целокупан превоз путника и терета који се обавља друмским превозним средствима. Овај превоз се врши на јавним путевима и на путевима унутар пољопривредних добара, шумских газдинстава, фабрика итд. У ужем смислу, под друмским превозом подразумева се само онај превоз путника и робе који се обавља на јавним путевима и који се врши друмским моторним превозним средствима чија је основна намена превоз путника и робе.

Овако дефинисан друмски саобраћај може се даље поделити, на основу власништва над средствима, на друмски превоз који обављају предузећа, правна лица, предузетници и грађани. Друмски превоз, са становишта доступности корисницима превоза, дели се даље на јавни превоз и превоз за сопствене потребе.

Јавни превоз јесте превоз који је под једнаким условима доступан свим корисницима превозних услуга и обавља се на основу уговора о превозу.

Превоз за сопствене потребе јесте превоз који обављају предузећа, правна лица, предузетници и грађани ради задовољења потреба у обављању своје делатности (на основу Закона о превозу у друмском саобраћају, "Службени гласник РС", бр. 46/95, и допуна и измена Закона, " Службени гласник РС, бр.: 66/2001, 61/2005, 65/2005 и 91/2005).

Овим методолошким упутством за редовно тромесечно и годишње истраживање о друмском саобраћају обухваћени су сви елементи релевантни за реализацију статистичког истраживања о друмском саобраћају који обављају привредне организације које су регистроване у делатности друмског саобраћаја. Другим статистичким истраживањима из области друмског саобраћаја истражују се остали појавни облици друмског саобраћаја, који, заједно с овим истраживањем, комплексно обухватају ову грану саобраћаја.

I. ПРАВНИ ОСНОВ ИСТРАЖИВАЊА

Истраживања "Тромесечни извештај друмског саобраћаја" и "Годишњи извештај друмског саобраћаја", према садржини и организацији која је дата у овој методологији, спроводе се на основу Одлуке Скупштине СРЈ о утврђивању Програма статистичких истраживања за период од 2001. до 2005. године ("Службени лист СРЈ", бр. 54/2001), а према садржини и организацији која је дата у овој методологији.

II. МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ ИСТРАЖИВАЊА

2.1. Циљ истраживања

Циљ овог истраживања јесте да се прикупе, обраде и објаве подаци о обиму превоза путника и робе који обављају предузећа чија је основна делатност превоз путника и робе у друмском саобраћају. У исто време, добијени подаци служе за сагледавање и анализирање података који су од ширег друштвеног интереса за усмеравање развоја у области друмског саобраћаја. Подаци из овог истраживања посредно обезбеђују спровођење политике развоја саобраћајне инфраструктуре других грана саобраћаја, као и аутомобилске индустрије.

Овим извештајима обезбеђују се подаци о броју и капацитету превозних средстава и њиховој искоришћености, о превозу путника и робе, о оствареним укупним путничким и тонским километрима, као и о девизним приходима, девизним расходима, потрошњи горива и мазива, радницима, обиму превоза конテナера и роби превезеној контејнерима, као делу интегралног транспорта, о и превозу опасних материјала.

Подаци из овог истраживања служе за сагледавање укупног обима и структуре превоза путника и робе у друмском саобраћају, као и за израчунавање глобалних статистичких показатеља, као што је индекс физичког обима услуга у саобраћају. У исто време, добијени подаци служе за сагледавање обима и структуре превоза у јавном друмском саобраћају у односу на укупан друмски саобраћај, као и на укупан превоз путника и робе остварен у свим саобраћајним гранама.

Резултати истраживања достављају се међународним организацијама које се баве саобраћајем, као што су Комитет за унутрашњи транспорт Европске економске комисије Уједињених нација, Организација за међународну економску сарадњу (ЕЕС-УН, ОЕСД).

2.2. Јединице посматрања

Јединице посматрања за тромесечни и годишњи извештај друмског саобраћаја јесу све организације које су према Класификацији делатности разврстане у делатности Превоз путника у друмском саобраћају и Превоз робе у друмском саобраћају.

2. 3. Извештајне јединице

Извештајне јединице које су дужне да доставе тромесечни и годишњи извештај друског саобраћаја јесу организације које су разврстане (према КД) у делатности Превоз путника у друском саобраћају (шифра подгрупе делатности 60211 класификације делатности) и Превоз робе у друском саобраћају (шифра подгрупе делатности 60250 класификације делатности). Извештајна јединица у својим извештајима обухвата и показатеље о раду својих возних паркова који се баве превозом путника и робе, без обзира на то где им је седиште.

2. 4. Адресар извештајних јединица

Адресар извештајних јединица за ово истраживање састоји се од предузећа која се налазе се у Јединственом регистру предузећа и која су у години посматрања имала промене на жиро рачуну које су евидентирани у документацији платног промета.

2. 5. Прикупљање података (метод, време, извори)

За прикупљање података у овом истраживању примењује се извештајни метод. Извештајна јединица саставља извештај на обрасцу СА/Т-11 и СА/Г-11, на основу документације којом располаже и евиденције коју води.

Извештајна јединица доставља тромесечни и годишњи извештај о друском саобраћају надлежном статистичком органу у року који јој он одреди на основу Програма статистичких истраживања.

Извор података за састављање извештаја јесу:

- књиговодствена документација,
- техничка документација,
- инвентарске листе,
- путни налог,
- товарни лист (товарница) и
- остале евиденције.

2. 6. Дефиниције основних појмова и обележја

Саобраћај је сложена друштвено-економска појава, те уколико је нека појава у природи и друштву сложенија, више се чине одређени напори да се дефиницијом истакну оне карактеристике појаве које су од посебног значаја за сагледавање предмета интересовања. Из тих разлога, у стручној литератури налазе се разне дефиниције саобраћаја, у складу с критеријумима по којима је вршено уопштавање. Једна од дефиниција саобраћаја у нашој литератури¹ јесте она према којој "под саобраћајем треба подразумевати ону самосталну привредну делатност која се бави преносом материјалних добара, људи и вести с једног места на друго, а у циљу омогућења промета роба и задовољења друштвених потреба у превозу, као и међусобној размени мисли људи".

---

¹ "Економика саобраћаја", др Стојан Новаковић, издање Савремене администрације, Београд, 1978.

а) Међународне препоруке

У књизи "Речник термина и дефиниције статистике саобраћаја" (Glossary for transport statistics), коју је припремила радна група сачињена од стручњака Статистичког уреда Европске уније, Комитета министара саобраћаја и Комитета за унутрашњи транспорт Европске економске комисије Уједињених нација (Intersecretariat Working Group on transport statistics EUROSTAT, ECMT, UNEC), дефинисани су основни појмови које се користе у статистици друмског саобраћаја:

Друмско возило је возило на точковима намењено употреби на друмовима.

Друмско моторно возило је возило с мотором који чини његово једино погонско средство, које обично служи за превоз путника или робе, односно за вучу друмом возила која се користе за превоз путника или робе.

Аутобус је друмско моторно возило за превоз путника које има више од девет седишта за одрасле особе, укључујући и место за возача.

Друмско моторно возило за превоз робе је друмско возило које је првенствено или искључиво пројектовано да служи за превоз робе.

Камион је робустно друмско моторно возило, које је искључиво или превасходно пројектовано да служи за превоз робе.

Друмски тегљач је друмско моторно возило које је искључиво или превасходно намењено за вучу других друмских возила без мотора (углавном полупроколица).

Приколица је друмско возило за превоз робе које је пројектовано да буде вучено другим друмским моторним возилом.

Полуприколица је друмско возило за превоз робе, без предње осовине, пројектовано тако да се један његов део и знатан део његовог товара ослањају на друмски тегљач.

Друмски пређени пут је свако кретање возила од одређене полазне тачке до одређеног одредишта.

Возило километар је јединица мере која одговара кретању једног друмског возила на растојању од једног километра.

Понуђени тона-километар је јединица мере која одговара кретању једне тоне расположивог капацитета на растојању од једног километра, када то возило обавља услугу за коју је првенствено намењено.

Друмски превоз је свако кретање робе и/или путника у једном друмском возилу на одређеној друмској мрежи.

Унутрашњи друмски превоз је друмски превоз између два места (места утовара/укрцаја и места искрцаја/истовара) која се налазе у истој земљи у којој је возило регистровано.

Друмска каботажа је унутрашњи превоз који се обави друмским моторним возилом регистрованим у другој земљи.

Међународни друмски превоз је друмски превоз између два места (места утовара/укрцаја и места искрцаја/истовара) која се налазе у два различита земљама; овакав превоз може изискивати транзит кроз једну земљу или кроз више земаља.

Транзит је друмски превоз између два места (места утовара/укрцаја и места искрцаја/истовара) која се налазе у другој земљи или у другим земљама, под условом да је пут унутар једне земље у потпуности пређен друмом и да није дошло ни до утовара ни до истовара у тој земљи.

Путник-километар је јединица мере која одговара превозу једног путника друмом на растојању од једног километра.

Тонски километар је јединица мере која одговара превозу једне тоне робе на растојању од једног километра.

Маса (тежина) робе која се узима у обзир јесте бруто-бруто маса робе.

Врсте робе дефинисане су према стандарној номенклатури роба за статистику саобраћаја (**NST/R – EUROSTAT**) и класификацији роба европске транспортне статистике (**CSTE – EEC-UN**).

Опасна роба је она врста робе која је превезена друмом и која је дефинисана Европским споразумом о међународном превозу опасне робе и усвојена Смерницом Већа 94/55 Европске уније (АДР).

б) Пракса у нашој земљи

Под *аутобусом* се сматра моторно возило намењено за превоз лица, које има више од осам седишта, изузимајући седиште за возача.

Под *теретним возилима* сматрају се сва моторна возила намењена за превоз терета (робе).

Специјално теретно возило је моторно возило с више трагова по конструкцији или с уређајима намењеним за превоз одређеног терета.

Тегљач је специјално теретно возило снабдевано седлом за ослањање и вучу једног прикључног возила с којим чини целину.

Прикључно возило је возило намењено да буде вучено од возила на моторни погон, било да је конструисано као приколица било као полуприколица.

Трактори (друмски) су возила која су конструкцијом и уређајима оспособљени за саобраћај на путевима, сагласно одредбама Правилника о димензијама, укупним масама и осовинском оптерећењу возила и о основним условима које морају да испуњавају уређаји и опрема на возилима у саобраћају на путевима ("Сл. лист СФРЈ", бр. 50/52).

Путник је свако лице које је набавило возну карту или одговарајућу возну исправу и ушло у аутобус с циљем да се превезе до места опредељења.

Путнички километар (ПКМ) представља превоз једног путника на растојању од једног километра.

Под *превезеном робом* подразумевају се све пошиљке терета (робе) који је превезен на основу уговора о превозу. Количина превезене робе изражава се у бруто тежини, што значи да тежина робе обухвата и тежину амбалаже или опреме (контенери).

Тонски километар (ТКМ) подразумева превоз једне тоне робе на растојању од једног километра.

Ауто-дани – укупно обухватају дане у извештајном периоду током којих се возило налазило у својини радне организације, без обзира на то да ли је било у експлоатацији или није, односно да ли је било исправно или неисправно.

Ауто-дани исправних возила обухватају дане у извештајном периоду током којих је возило било у стању да њиме може да се врши превоз.

Ауто-дани на раду обухватају дане у извештајном периоду када је возило било покретано да би се њиме обавио неки превоз, без обзира на време проведено у обављању једног радног задатка.

III. ОРГАНИЗАЦИЈА ИСТРАЖИВАЊА

3. 1. Органи за спровођење истраживања и њихове обавезе

У припремању и спровођењу истраживања "Тромесечни извештај друмског саобраћаја" и "Годишњи извештај друмског саобраћаја" учествује Републички завод за статистику Србије, као и статистички органи и друге службе у општинама и градовима.

Републички завод за статистику Србије израђује методологију и инструментаријум за спровођење истраживања и обрађује податке на нивоу Републике.

Такође, обавља све припреме неопходне за правилно и успешно спровођење истраживања, стара се о његовом спровођењу и обезбеђује потребна финансијска средства. У ту сврху обавља и следеће послове: израђује методологију за спровођење истраживања, саставља адресар извештајних јединица, штампа обрасце, кодексе и друге материјале неопходне за спровођење истраживања, доставља обрасце подручним заводима, обрађује логички исправне слоге и обрађује их за ниво Републике, односно аутономне покрајине.

Подручни заводи за статистику достављају обрасце извештајним јединицама, прикупљају извештаје, контролишу да ли су све извештајне јединице доставиле извештај, контролишу потпуност података у извештају, преносе податке на магнетне траке, врше логичку контролу података према јединственим критеријумима, и исправљају нетачне податке.

3. 2. Обрада података и стављање података на располагање

Резултати обраде података о друмском саобраћају презентирају се у следећим публикацијама Републичког завода за статистику Србије:

- Статистички годишњак Србије
- Статистички билтен
- Месечни преглед
- Саопштење.

IV. ИСТРУМЕНТИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИСТРАЖИВАЊА

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Републички завод за статистику

Образац СА/Г-11

Одлука Скупштине СРЈ, АС бр.91
"Службени лист СРЈ", бр. 54/2001.ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
ДРУМСКОГ САОБРАЋАЈА
За 20 __ . годину

1. ПОДАЦИ О ЈЕДИНИЦИ ЗА КОЈУ СЕ ПОДНОСИ ИЗВЕШТАЈ

а) НАЗИВ (фирма) _____ | 1 | 3 | 2 | 7 | (4)

(пословна, обрачунска, радна и друга јединица уписује назив фирме у чијем је саставу и свој назив)

б) МАТИЧНИ БРОЈ ЈЕДИНСТВЕНОГ РЕГИСТРА _____ | | | | | | | | | | (12)

Редни број јединице у њеном саставу _____ | | | | | | | | | | (16)

в) ОПШТИНА _____ Место _____ | | | | | | | | | | (21)

Улица и број _____ Телефон _____

г) ДЕЛАТНОСТ (подгрупа) _____ | | | | | | | | | | (26)

| | | | | | | | | | (28)
Година

Таб. 1. ИНВЕНТАРСКО СТАЊЕ ПРЕВОЗНИХ СРЕДСТАВА КРАЈЕМ ГОДИНЕ

		Број слога	Укупно	Од тога: нова возила	
а		б	в	г	
1		број	001		
2	Аутобуси	седишта	002		
3		стајања	003		
4		снага, kW	004		
5	УКУПНО	број (8+20)	005		
6		тоне носивости	006		
7		снага, kW	007		
8	Теретна возила	број (11+14+17)	008		
9		тоне носивости	009		
10		снага, kW	010		
11		Отворена	број	011	
12			тоне носивости	012	
13		Кипери	снага, kW	013	
14			број	014	
15		Кипери	тоне носивости	015	
16			снага, kW	016	
17		Остала	број	017	
18	тоне носивости		018		
19	Специјална теретна возила	снага, kW	019		
20		број (23+26+29+32)	020		
21		Свега	тоне носивости	021	
22			снага, kW	022	
23		Цистерне	број	023	
24			тоне носивости	024	
25		Хладњаче	снага, kW	025	
26			број	026	
27		Хладњаче	тоне носивости	027	
28			снага, kW	028	
29	Тегљачи	број	029		
30		тоне носивости	030	xxxxx xxxxx	
31	Тегљачи	снага, kW	031		
32		број	032		
33	Остала	тоне носивости	033		
34		снага, kW	034		

		Број слога	Укупно	Од тога: нова возила		
а		б	в	г		
35	Прикључна возила	УКУПНО	број (37+39+41+43+45)	035		
36		Отворена	тоне носивости	036		
37			број	037		
38		Кипери	тоне носивости	038		
39			број	039		
40		Кипери	тоне носивости	040		
41			број	041		
42		Цистерне	тоне носивости	042		
43			број	043		
44		Хладњаче	тоне носивости	044		
45			број	045		
46		Остала	тоне носивости	046		
47			број	047		
48		Трактори	снага, kW	048		
				31	38	45

1 kW = 1,36 KS, односно 1 KS = 0,736 kW.

Таб. 2. ИНВЕНТАРСКО СТАЊЕ АУТОБУСА
КРАЈЕМ ГОДИНЕ, ПО БРОЈУ СЕДИШТА

		Број слога	Број	Седишта	
а		б	в	г	
1	УКУПНО (2+3)	049			
2	До 32 седишта	050			
3	Преко 32 седишта	051			
			31	36	43

Штампано у Републичком заводу за статистику Србије

Таб. 3. ИНВЕНТАРСКО СТАЊЕ ТЕРЕТНИХ ПРЕВОЗНИХ СРЕДСТАВА КРАЈЕМ ГОДИНЕ, ПО НОСИВОСТИ

	Број слога	Теретни аутомобили						Прикључна возила		
		укупно		теретна возила		специјална теретна возила		број	тоне носивости	
		број	тоне носивости	број	тоне носивости	број	тоне носивости			
а	б	в	г	д	ђ	е	ж	з	и	
1	УКУПНО (2+3+4+5+6+7+8+9)	052								
2	До 1499 kg	053								
3	1500 - 2999	054								
4	3000 - 4999	055								
5	5000 - 6999	056								
6	7000 - 9999	057								
7	10000 - 12999	058								
8	13000 - 15999	059								
9	Преко 16000 kg	060								
		31	36	42	47	53	58	64	69	75

Таб. 4. РАД ПРЕВОЗНИХ СРЕДСТАВА

	Број слога	Аутобуси	Теретна превозна средства						
			укупно	теретни аутомобили			прикључна возила	трактори	
				свега (ђ+е)	теретна возила	специјална теретна возила			
а	б	в	г	д	ђ	е	ж	з	
1	Аутодани возила - укупно	061							
2	Аутодани исправних возила	062							
3	Аутодани возила на раду	063							
4	Часови вожње возила	064							
5	Пређени километри возила - укупно, у хиљ.	065							
6	Пређени километри возила с путницима - теретом, у хиљ.	066							xxxxxxxx
		31	39	47	55	63	71	79	87

Таб. 5. ПРЕВОЗ ПУТНИКА, ПО РАСТОЈАЊИМА, хиљ.

	Број слога	Превезени путници	Путнички километри
а	б	в	г
1	УКУПНО (2+3+4+5+6)	067	
2	До 20 km	068	
3	21 - 50	069	
4	51 - 100	070	
5	101 - 300	071	
6	Преко 300 km	072	
		31	38
			46

Таб. 6. ПРЕВОЗ РОБЕ, ПО РАСТОЈАЊИМА

	Број слога	Превезена роба, тона	Тонски километри, хиљ.
а	б	в	г
1	УКУПНО (2+3+4+5+6+7+8+9)	073	
2	До 24 km	074	
3	25 - 49	075	
4	50 - 149	076	
5	150 - 299	077	
6	300 - 499	078	
7	500 - 699	079	
8	700 - 999	080	
9	Преко 1000 km	081	
		31	40
			48

Таб. 7. ПРЕВОЗ, ПО ВРСТИ РОБЕ

		Број слога	Превезена роба, тона	Тонски километри, хиљ.
а		б	в	г
УКУПНО		082		
0	Пољопривредни производи и животиње	083		
00	Живе животиње	084		
01	Житарице	085		
02	Кромпир	086		
03	Остало поврће, свеже и смрзнуто, свеже воће	087		
04	Тканине, текстилни производи и вештачка влакна	088		
05	Дрво и плута	089		
06	Шећерна репа	090		
09	Остали сирови биљни и животињски материјал	091		
1	Прехрамбени производи и храна за стоку	092		
11	Шећер	093		
12	Пића	094		
13	Кафа и зачини	095		
14	Лако кварљиви прехранбени производи	096		
16	Трајни прехранбени производи, хмель	097		
17	Животињска храна и отпади прехранбених производа	098		
18	Семе, уља и масноће	099		
2	Чврста и минерална горива	100		
21	Угаљ	101		
22	Лигнит и тресет	102		
23	Кокс	103		
3	Сирово нафта и нафтни производи	104		
31	Сирово нафта	105		
32	Деривати нафте	106		
33	Гасови, течни и под притиском	107		
34	Нафтни производи који не служе као гориво	108		
4	Руде и метални отпад	109		
41	Гвоздена руда	110		
45	Обојени метали и отпад	111		
46	Гвоздени и челични отпад и прашина	112		
5	Метални производи	113		
51	Сирово гвожђе, гвоздене легуре, непочишћен челик	114		
52	Полупроизводи од ваљаног челика	115		
53	Лимови, жица, материјал за железничке пруге	116		
54	Челични лим, плоче, обручи и траке	117		
55	Гвоздени и челични одливци и откивци	118		
56	Обојени метали	119		

31

40

48

Таб. 7. ПРЕВОЗ, ПО ВРСТИ РОБЕ (наставак)

		Број слога	Превезена роба, тона	Тонски километри, хиљ.
а		б	в	г
6	Сирови и прерађени минерали, грађевински материјал	120		
61	Песак, шљунак, глина, шљака	121		
62	Со, пирит, сумпор	122		
63	Остали камен, земља, минерали	123		
64	Цемент, креч	124		
65	Гипс у праху	125		
69	Остали произведени грађевински материјал	126		
7	Ђубрива	127		
71	Природна ђубрива	128		
72	Вештачка ђубрива	129		
8	Хемијски производи	130		
81	Базни хемијски производи	131		
82	Алуминијумски оксиди и хидроксид	132		
83	Деривати угља	133		
84	Папирна маса и папирни отпади	134		
89	Остали хемијски производи	135		
9	Машине, транспортни уређаји, готови производи	136		
91	Транспортни уређаји	137		
92	Трактори, пољопривредне машине и уређаји	138		
93	Остали уређаји, апарати, прикључци, мотори, делови	139		
94	Метални производи	140		
95	Стакло, производи од стакла, керамичарски производи	141		
96	Кожа, тканине, одећа	142		
97	Остали готови производи	143		
98	Празни контејнери, празна друмска теретна возила	144		
99	Остали производи	145		

31

40

48

Таб. 8. ОПАСНА РОБА

	Број слога	Превезена роба, тона	Тонски киломе- три, хиљ.
а	б	в	г
УКУПНО	146		
10	Експлозивни	147	
20	Гасови	148	
30	Запаљиве течности	149	
41	Запаљиви чврсти материјали	150	
42	Самозапаљиви материјали	151	
43	Материје које у додиру са водом производе отровне гасове	152	
61	Оксидирајући материјали	153	
52	Органски пероксиди	154	
61	Отровни материјали	155	
62	Инфективне ствари	156	
70	Радиоактивни материјали	157	
80	Корозивне ствари	158	
90	Разне опасне ствари	159	
	31	38	43

Таб. 9. НАБАВКА И УТРОШАК ПОГОНСКОГ
ГОРИВА И МАЗИВА

	Број слога	Плинско уље	Мазиво
а	б	в	г
1	Набављено - укупно (2+3)	160	
2	У земљи	161	
3	У иностранству	162	
4	Утрошено - укупно (5+6)	163	
5	Путнички саобраћај	164	
6	Теретни саобраћај	165	
	31	38	43

1 литар плинског уља = 0,86 kg.

Таб. 10. УКУПНИ ПРИХОДИ*

у хиљ. динара

	Број слога	Укупно
а	б	в
1	Укупни фактурисани приходи	166
2	Пословни приходи (3+9)	167
3	Приходи од саобраћаја (4+6+8)	168
4	Од путничког саобраћаја	169
5	Од тога: превоз путника	170
6	Од теретног саобраћаја	171
7	Од тога: превоз робе	172
8	Од осталих грана саобраћаја	173
9	Приходи изван саобраћаја	174
	31	41

* Обухватају се и девизни приходи обрачунати по текућем курсу на дан реализације девизног прихода (курсна листа НБЈ).

* У укупне фактурисане приходе урачунати све врсте прихода из завршног рачунабиланса успеха: пословни (АОП-201), финансијски (АОП-215), ванредни (АОП-221) и остали приходи (АОП-217).

Таб. 11. ДЕВИЗНИ ПРИХОДИ^{1/}

у хиљ. УСА долара

	Број слога	Укупно
а	б	в
1	Наплаћене услуге - укупно (2+3+8)	175
2	Од путника	176
3	Од робе (4+5+6+7)	177
4	Извоз	178
5	Увоз	179
6	Транзит	180
7	Превоз у иностранству	181
8	Остали приходи	182
	31	41

Таб. 12. ДЕВИЗНИ РАСХОДИ^{1/}

у хиљ. УСА долара

	Број слога	Укупно
а	б	в
1	Исплаћени расходи - укупно (2+3+4+5+6+7)	183
2	Погонски материјал	184
3	Дневнице возачког особља	185
4	Трошкови представништва у иностранству	186
5	Путарине и таксе	187
6	Текуће (неужне) оправке у иностранству	188
7	Остало	189
	31	41

^{1/} Девизни приходи, односно расходи остварени у другим валутама обрачунати у УСА доларе по текућем међувалутном курсу на дан реализације девизног прихода, односно расхода (курсна листа НБЈ).

ТАБ. 13. ПРЕВОЗ КОНТЕЈНЕРА И ИЗМЕЊИВИХ ТОВАРНИХ САНДУКА

		Контејнери						Измењиви товарни сандуци (Swap bodies), број		
		контејнери с робом, број			празни контејнери, број			пуни	празни	
		40 стопа	30 стопа	20 стопа	40 стопа	30 стопа	20 стопа			
1	Укупно (2+3)=(4+5)									
2	Домаћих									
3	Страних									
4	У унутрашњем превозу									
5	У превозу с иностранством (6+7+8)									
6	Извоз									
7	Увоз									
8	Превоз у страним земљама									
		31	37	43	49	55	61	67	73	79

Таб. 14. ПРЕВОЗ РОБЕ КОНТЕЈНЕРИМА И ИЗМЕЊИВИМ ТОВАРНИМ САНДУЦИМА

			Контејнери								Измењиви товарни сандуци (Swap bodies), број		
			укупно		40 стопа		30 стопа		20 стопа		тоне	tkm	
			тоне	tkm	тоне	tkm	тоне	tkm	тоне	tkm			
1	Укупно (2+3)=(4+5)	198											
2	Домаћих	199											
3	Страних	200											
4	У унутрашњем превозу	201											
5	У превозу с иностранством (6+7+8)	202											
6	Извоз	203											
7	Увоз	204											
8	Превоз међу страним земљама	205											
			31	37	43	49	55	61	67	73	79	85	91

Таб. 15. ЗАПОСЛЕНИ *

		Број слога	Број
1	УКУПНО (2+3)=(4+5+9+10)	206	(37)
2	Мушко	207	(43)
3	Женско	208	(49)
4	Општа администрација	209	(55)
5	Друмски саобраћај (6+7+8)	210	(61)
6	Возачи (шофери) особље	211	(67)
7	Кондуктери	212	(73)
8	Остали радници у друмском саобраћају	213	(79)
9	Радници у другим гранама саобраћаја	214	(85)
10	Радници изван делатности саобраћаја	215	(91)

* Искузује се просек месечних стања.

Датум

Потпис лица које је
попунило образац

Директор

(М.П.)

4.1. УПУТСТВО ЗА ПОПУЊАВАЊЕ ИЗВЕШТАЈА СА/Г-11

Овај извештај састављају сва предузећа регистрована у подгрупи 60211 (Превоз путника у друмском саобраћају), као и предузећа регистрована у подгрупама 60230 (Остали превоз путника у друмском саобраћају) и 60250 (Превоз робе у друмском саобраћају), у оквиру сектора 3 Класификације делатности. Предузећа у овом извештају обухватају и рад радних јединица у свом саставу које обављају превоз путника и робе, без обзира на то где им је седиште.

У оквиру делатности подгрупе 60211 обавља се делатност међуградског превоза путника на одређеним релацијама, с тачно утврђеним редом вожње и уз укрцавање и искрцавање путника на одређеним станицама.

У оквиру делатности подгрупе 60230 обављају се превоз путника у чартер превозу, превоз путника на екскурзијама и остале повремене услуге превоза путника.

Идентификациони подаци

Као одговор на питање а) предузеће уписује фирму, а огранак – пословна, обрачунска, радна и друга јединица, уписује назив фирме у чијем се саставу налази и свој назив, онако како је наведено у судском регистру.

Као одговор на питање б), у одштампане кућице уписује се матични број који представља сталну шифарску ознаку организације. Овај број одредио је надлежни регистрациони орган.

Као одговор на питање в) уписују се општина, место, адреса и број телефона јединице која подноси извештај. У одштампану кућицу уноси се шифра општине где је место јединице која подноси извештај.

Као одговор на питање г) уписује се подгрупа делатности у коју је јединица која подноси извештај сврстана према Класификацији делатности.

Табела 1. Инвентарско стање средстава крајем године

У овој табели исказују се подаци о саобраћајним средствима намењеним за превоз путника и робе, по врстама и техничким карактеристикама, са стањем последњег дана у години. Посебно треба исказати податке о средствима која су набављена током године за коју се подноси извештај.

Под *инвентарским парком* подразумевају се сва средства која се воде као основна средства предузећа, без обзира на то да ли су технички исправна за обављање саобраћаја или не.

У инвентарски парк укључују се и она средства која су од стране подносиоца извештаја привремено изнајмљена неком другом кориснику. Средства која су привремено унајмљена не укључују се у инвентарски парк.

Број путничких места за седење и стајање јесте мера капацитета аутобуса а уписује се онај број који је одредио произвођач аутобуса.

Снага мотора изражава се у kW по ДИН стандарду и декларисана је од произвођача. Уколико је снага мотора изражена по SEA стандарду, треба је свести на ДИН стандард тако што се умањује за 17%, а уколико је уписана по CUNA стандарду, треба је такође свести на ДИН стандард, тако што се умањује за 7%.

Носивост је дозвољена тежина до које се возило сме оптеретити по декларацији произвођача.

Сва возила из инвентарског парка подносиоца овог извештаја разврставају се према врсти возила, а у оквиру врсте – возила се даље разврставају по облику каросерије или намени.

Врсте возила дефинишу се на основу решења датих у Закону о основама безбедности саобраћаја на путевима.

Аутобус је моторно возило намењено за превоз лица које, поред седишта за возача, има више од осам седишта.

Теретно возило је свако моторно возило намењено за превоз терета/робе. Теретно возило даље се разврстава према конструкцији (облику каросерије) – на отворена теретна возила, кипере и остала возила.

Отворено теретно возило је теретно моторно возило са отвореним товарним простором, са или без цираде (камион, теретњак).

Кипер је теретно моторно возило са уређајем за самоистовар терета.

Под *осталим теретним моторним возилима* подразумевају се непоменута моторна возила за превоз терета (теретно комби возило, камион са утоварном платформом, камион са затвореном каросеријом итд.).

Специјално теретно возило је моторно возило с више трагова по конструкцији или са уређајима намењеним за превоз одређеног терета. Специјално теретно возило се у овом извештају даље разврстава према намени – на цистерну, хладњачу, тегљач и остало.

Цистерна је специјално теретно возило за превоз одређених течности или гасова.

Хладњача је специјално теретно возило опремљено расхладним уређајем.

Тегљач је специјално теретно возило снабдевано седлом за ослањање и вучу једног прикључног возила с којим чини целину.

Под *осталим теретним специјалним возилима* подразумевају се сва надаље непоменута специјална возила за превоз терета (фургони, дампера, мешалице за бетон, силоси, итд.).

Под *прикључним возилом* подразумева се возило намењено да буде вучено од возила на моторни погон, било да је конструисано као приколица или као полуприколица. Прикључна возила се у овом извештају даље разврставају према конструкцији – на отворена прикључна возила, прикључна возила-кипере и специјална прикључна возила.

Прикључно возило – отворено је прикључно возило са отвореним товарним простором, са или без цираде.

Прикључно возило-кипер је прикључно возило са уређајем за самоистовар терета.

Цистерна је прикључно теретно возило, специјално грађено за превоз одређених течности или гасова.

Хладњача је прикључно теретно возило опремљено расхладним уређајем.

Остала прикључна возила су непоменута возила за превоз терета (приколице са платформом, приколице са затвореном каросеријом, приколице фургона итд.).

Трактор (друмски) је возило које је конструкцијом и уређајима оспособљено за саобраћај на путевима, сагласно одредбама Правилника о димензијама, укупним масама и осовинском оптерећењу возила и о основним условима које морају да испуњавају уређаји и опрема на возилима у саобраћају на путевима ("Сл. лист СФРЈ", бр. 50/82).

Табела 2. Инвентарско стање аутобуса крајем године, по броју седишта

У овој табели исказују се број аутобуса и збир њихових седишта по датим интервалима, при чему су интервали одређени бројем седишта. Укупан број мора да одговара податку датом у таб. бр. 1, под редним бројем 1. и 2.

Табела 3. Инвентарско стање теретних превозних средстава крајем године, по носивости

У овој табели збирно се исказују теретни аутомобили, с поделом на теретна возила и специјална теретна возила. Прикључна возила приказују се посебно. У табели се исказују број возила и њихов капацитет изражен у тонама, по интервалима. Укупан број теретних аутомобила у овој табели, као и њихова носивост, треба да одговара подацима датим у таб. бр. 1, под редним бројем 5. и 6, а укупан број теретних возила, као и њихова носивост, под редним бројем 8. и 9, и специјалних теретних возила под редним бројем 20. и 21. Укупан број прикључних возила у овој табели, као и њихова носивост у тонама, треба да одговара подацима датим у таб. бр. 1, под редним бројем 35. и 36.

Табела 4. Рад превозних средстава

У овој табели исказују се подаци о раду превозних средстава – по врстама возила у власништву организације-заједнице.

Под *ауто-данима возила* – укупно исказују се дани у извештајној години током којих се возило налазило у својини организације-заједнице, без обзира на то да ли је возило било у експлоатацији или није. Под овим се подразумевају и дани током којих је возило било неисправно или је било предвиђено за продају или расхоровање – све до тренутка док се стварно не обрише из инвентара основних средстава организације-заједнице.

Под *ауто-данима исправних возила* исказују се дани у току извештајне године када је возило било способно да врши превоз. Овде се подразумева способност за обављање превоза на јавним путевима, а не техничка исправност у ужем смислу. Према овој дефиницији, возило које је, на пример, изгубило регистарску таблицу или има неки други недостатак условљен Законом о безбедности саобраћаја неће бити сматрано исправним возилом.

Може да се деси да неко возило почетком дана буде исправно и да се њиме обави превоз. Касније, у току дана, на том возилу долази до квара, због чега мора бити повучено из саобраћаја. Сматраће се да је возило тог дана било исправно. Ако је рад на оправци трајао и идућег дана, рачунаће се да возило тог дана није било исправно. Ако је возило почетком дана било неисправно али је током дана поправљено и спремно да обави неки превоз, сматраће се да је исправно.

Под *ауто-данима возила на раду* исказују се дани у току извештајне године када је возило изашло из гараже да би обавило неки превоз, без обзира на време проведено у обављању тог задатка. Исправна возила не морају увек бити на раду. Томе ће основни разлог бити недостатак терета за превозење или виша сила (невреме и др.).

Под *часовима вожње возила* подразумева се време утрошено непосредно на превоз. Време утрошено на чекање, утовар, истовар, на налог и слично не урачунава се у часове вожње.

Под *пређеним километрима возила* – укупно исказују се километри пређени у току извештајне године, по врстама возила, без обзира на то да ли је вожња била у функцији превоза или није. Ови подаци, сем за прикључна возила, дају се на основу стања бројача километара на почетку и на крају извештајне године.

Под *пређеним километрима возила с путницима/теретом* исказују се километри пређени у току извештајне године – по врстама возила, без обзира на број путника, односно на количину робе на возилу.

Табела 5. Превоз путника, по растојањима

У овој табели исказују се подаци о превезеним путницима и путничким километрима, а по датим интервалима растојања.

Путник је свако лице које је набавило возну карту или одговарајућу возну исправу и ушло у аутобус с циљем да се превезе до места опредељења.

Број превезених путника односи се на стварно обављен превоз, а не на различите обрачуне и процене на основу капацитета возила. Тако, на пример, ако је уговором закупљен цео аутобус за обављање неког превоза, број превезених путника исказује се у стварној величини, а не на основу капацитета аутобуса.

Како се у већини случајева превоз путника обавља уз успутне уласке и изласке путника између две крајње тачке једне вожње, то је потребно водити евиденцију о уласку и изласку путника на успутним станицама како би се добио стваран број превезених путника.

Путнички километар (пкм) представља превоз једног путника на растојању од 1 километра. На пример, када се један путник превози на растојању од 25 km, остварено је 25 путничких километара. Ако се два путника превозе на растојању од 25 km, остварено је 50 путничких километара.

Табела 6. Превоз робе, по растојањима

У овој табели исказују се подаци о превезеној роби и тонским километрима, по датим интервалима растојања.

Под *превезеном робом* подразумевају се све пошиљке терета (робе) које су превезене на основу уговора о превозу. Количине превезене робе изражавају се у тонама бруто тежине. Роба с малом специфичном тежином, која просторно заузима цело превозно средство, исказује се у стварној количини, а не у количини која одговара дозвољеној носивости возила. Бруто тежина робе обухвата и тежину амбалаже. При регистравању тежине робе, количине испод 500 kg занемарују се, а количине од 500-999 kg заокружују се на 1 тону. Исто правило важи и за количине робе чија је тежина већа од 1000 kg.

Тонски километар (ткм) представља превоз једне тоне робе на растојању од једног километра. Тако, на пример, ако је 20 тона робе превожено на растојању од 10 km, онда је остварено $20 \times 10 = 200$ тонских километара. Неопходно је за сваки превезени терет појединачно израчунати тонске километре. Израчунавање тонских километара не може се једноставно вршити неким скраћеним поступком. Било би погрешно када бисмо носивост возила једноставно помножили укупним пређеним путем. Још би већа грешка била када бисмо сабрали све превезене тоне робе и помножили их с укупним пређеним путем возила.

Табела 7. Превоз, по врсти робе

У овој табели превезене тоне и остварени тонски километри исказују се према стандардној класификацији робе за статистику саобраћаја (**NST/R – EUROSTAT**). Стандардна класификација робе за статистику саобраћаја припремљена је у сарадњи са стручњацима из Економске комисије за Европу Уједињених нација из Женеве и осталих међународних организација. Успостављена је потпуна сагласност између ове класификације и класификације робе за статистику саобраћаја у Европи (**CSTE**) припремљене од стране **ЕЕС/UN**. Аналитичка структура NST/R дели се на 176 наслова класификације, на 10 поглавља и на 52 главне групе робе према којима се прикупљају подаци у статистици саобраћаја. Да би се сваки артикал могао унети у одговарајућу категорију, потребно је познавање потпуне номенклатуре робе. Зато постоји посебна, детаљна номенклатура робе, као део овог истраживања, која служи за правилно груписање појединих врста робе.

Табела 8. Превоз опасне робе

У овој табели исказују се подаци о количини опасне робе превезене у унутрашњем и међународном саобраћају, према класама опасне робе од 1. до 9. Подаци се прикупљају према међународној препоруци и класификацији ADR (European Agreement Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road), коју је издао Комитет за унутрашњи транспорт ЕЕК / УН.

Експлозивни су чврсте или течне супстанце које, при погодном спољном деловању, експлозивним хемијским разлагањем ослобађају енергију у облику топлоте или гасова.

Гасови су материјали код којих је критична температура нижа од 50⁰ С или им је на 50⁰ С притисак паре виши од 3 бара.

Запаљиве течности су мешавине течности, са суспендираним или растопљеним чврстим супстанцама или без њих, које на температури од 50⁰ С имају притисак паре мањи од 3 бара, и чија се пара у погодном додиру с ваздухом и уз присуство пламена или искре пали.

Запаљиви чврсти материјали су чврсти материјали који се, када су у сувом стању, могу лако запалити у додиру с пламеном или искром (сумпор, целулоид, црвени фосфор, итд.).

Самозапаљиви материјали су материјали који се пале у додиру с ваздухом или водом, без посредовања других материјала (бели и жути фосфор, црвени фосфор, сирови памук, итд.).

Материјали који у додиру с водом производе отровне гасове јесу такви материјали који у додиру с водом ослобађају гасове који се пале у додиру са отвореним пламеном или искром (натријум, калијум, карбиди, итд.).

Оксидирајући материјали су материјали који се растварају у додиру с неким другим материјалима и при томе могу изазвати пламен.

Органски пероксиди су органски материјали с вишим степеном оксидације, који могу изазвати оштећења материја или штетне последице по здравље и живот људи.

Отровни материјали су материјали који штетно утичу на здравље људи и животиња или могу изазвати њихову смрт, односно угинуће.

Инфективни материјали су материјали који шире неугодан мирис или могу изазвати заразне болести код људи или животиња (свежа несољена кожа, отпаци, изнутрице, итд.).

Радиоактивни материјали су материјали чија специфична активност прелази 74 бекерела по граму.

Корозивни материјали су материјали који у додиру с другим материјалима изазивају њихово оштећење или уништење (сумпорна киселина, азотна киселина, бром, итд.).

Разни опасни материјали обухватају растворе и мешавине наведених материјала ако је концентрација тих раствора или мешавина таква да су једнако опасне као и сами материјали од којих су направљени.

Табела 9. Набавка и утрошак погонског горива и мазива

Гориво и мазиво исказују се у тонама, без обзира на то да ли се набавка и утрошак исказују у литрима. Количина горива изражена у литрима претвара се у килограме по следећем кључу:

$$1 \text{ литар плинског уља} = 0,86\text{kg}$$

Под набавком у иностранству подразумевају се оне количине горива и мазива које су набављене непосредно за време бављења возила у иностранству, значи без посредовања спољнотрговинске мреже.

Под утрошеним горивом исказује се она количина горива која је утрошена за рад возног парка. Утрошак горива за путничке аутомобиле или стабилне бензинске моторе који служе самој организацији не исказују се у овом извештају. Укупна количина утрошеног горива даље се дели на гориво утрошено средствима за превоз путника и на гориво утрошено средствима за превоз робе.

Табела 10. Приходи

Подаци у овој табели треба да буду исти као подаци садржани у годишњем извештају за предузећа, задруге и предузетнике – биланс успеха: пословни (ознака АОП-201, према завршном рачуну за 2004. годину), финансијски (ознака АОП-215), остали приходи (ознака АОП-217) и ванредни приходи (ознака АОП-221).

Приходи који проистичу од девизног пословања исказују се заједно с приходима оствареним од услуга извршених у земљи. Обрачунавају се по текућем курсу на дан реализације девизног прихода (курсна листа НБЈ).

Приходи од путничког саобраћаја односе се на све приходе остварене од превоза путника, као и на приходе остварене од услуга пружених путницима.

Приходи од превоза путника односе се на приходе од продатих карата за превоз путника, укључујући и регресе за повлашћену возњу.

Приходи од теретног саобраћаја односе се на све приходе остварене од превоза робе, укључујући и приходе од лежарина, пенала и слично.

Приходи од превоза робе односе се на приходе остварене од возарина за извршен превоз.

Приходи од осталих саобраћајних грана односе се на приходе остварене од услуга других саобраћајних грана, као, на пример, од претовара и др.

Приходи ван саобраћаја односе се на услуге пружене другим корисницима.

Табела 11. Девизни приходи

Девизни приходи се дају на основу Упутства за спровођење одлуке о условима и начину плаћања, наплаћивања и преноса по текућим и капиталним пословима у девизама и у динарима («Службени гласник РС», бр. 72/2003 и бр. 55/2004; «Службени лист СРЈ», бр. 25/2002). Девизни приходи исказују се у USD. Девизни приходи остварени у другим валутама прерачунавају се у USD, према средњем курсу Народне банке Србије на дан приспећа средстава на девизни рачун предузећа.

Превоз путника: превоз нерезидената у међународном саобраћају домаћим транспортним средствима, укључујући остале трошкове који настану при превозу путника (трошкови вишка пртљага, хране, пића, и др.).

Превоз робе: превоз робе и услуга утовара на превозно средство, односно истовара ако је уговором између власника робе и превозника договорено да превозник изврши и те услуге. Девизни приходи од превоза робе даље се разврставају по врсти превоза у међународном саобраћају.

Табела 12. Девизни расходи (експлоатациони трошкови)

Девизни расходи се дају на основу Упутства за спровођење одлуке о условима и начину плаћања, наплаћивања и преноса по текућим и капиталним пословима у девизама и у динарима («Службени гласник РС», бр. 72/2003 и бр. 55/2004; «Службени лист СРЈ», бр. 25/2002). Девизни расходи исказују се у USD. Девизни расходи остварени у другим валутама прерачунавају се у USD, према средњем курсу Народне банке Србије на дан приспећа средстава. Девизни расходи даље се исказују према предвиђеним категоријама трошкова.

Табела 13. Превоз конテナера

Под појмом контејнер подразумева се специјална кутија пројектована за превоз робе, ојачана, која се може слагати једна на другу и која се може премештати хоризонтално или вертикално.

Техничка дефиниција контејнера гласи: «врста транспортне опреме». У овом извештају, контејнери се, према величини (дужини), групишу у три категорије:

- 1) категорија 20 стопа – чија дужина износи 20 стопа (6,058m)
- 2) категорија 30 стопа – чија дужина износи 30 стопа (9,125m)
- 3) категорија 40 стопа – чија дужина износи 40 стопа (12,192m).

Подела контејнера на домаће и стране врши се према земљи регистрације контејнера, без обзира на порекло и намену робе која се у њима превози.

Измењиви товарни сандук (swap body) је јединица за превоз робе, довољно јака за поновну употребу, али не и довољно јака да би се могла премештати или да би се, када је напуњена, могла слагати једна на другу.

Табела 14. Превоз робе контејнерима

У овој табели дају се подаци о количини робе превезене у контејнерима и измењивим товарним сандуцима, као и о оствареним тонским километрима. Ови подаци исказују се према категорији контејнера, власништву контејнера и врсти саобраћаја.

Роба превезена у контејнерима исказује се у нето тежини, тј. без тежине самог контејнера.

У подацима о укупном превозу робе, у табелама бр. 6 и бр. 7, обухватају се контејнери у бруто тежини, као и њихови остварени тонски километри, без обзира на то да ли су пуни или празни.

Табела 15. Запослени

Исказује се просек месечних стања на крају године за коју се подноси извештај. Исказују се сви радници који раде у предузећу за друмски саобраћај, укључујући и власнике који у њему раде, партнере који обављају сталну делатност у предузећу, као и особе које раде ван предузећа али које су радним уговором везане за њега и које директно примају накнаду од предузећа, без обзира на то да ли раде пуно радно време или краће од пуног радног времена. Ученици школа који обављају праксу у предузећу не обухватају се бројем запослених.

Општа администрација обухвата особље из административних служби на нивоу предузећа (финансијска, кадровска, правна, итд.), као и све директоре. Не обухвата се административно особље директно везано за реализацију друмског превоза.

Друмски саобраћај обухвата запослене који непосредно раде на превозу друмским превозним средствима или се баве организацијом превоза у било ком смислу.

Радници у другим гранама саобраћаја обухватају запослене који раде на пословима везаним за рад других грана саобраћаја, на пример, на претовару терета.

Радници изван делатности саобраћаја обухватају запослене на осталим пословима који нису везани за делатност саобраћаја (туризам, угоститељство, итд.).

ТРОМЕСЕЧНИ ИЗВЕШТАЈ О ДРУМСКОМ САОБРАЋАЈУ

За _____ квартал 200__ . год.

ПОДАЦИ ЗА ЈЕДИНИЦУ ЗА КОЈУ СЕ ПОДНОСИ ИЗВЕШТАЈ

- а) Назив (фирма) _____ 4
Шифра стат. истраж.
- (Пословна, обрачунска, радна и друга јединица уписује назив фирме у чијем је саставу и свој назив)
- б) Матични број јединственог регистра _____ 12
Редни број јединице у саставу _____ 15
- в) Општина _____ Место _____ 20
Улица и број _____ Телефон _____
- г) Делатност (подгрупа) _____ 26
Квартал 27

Табела 1. Превоз путника

у хиљадама

		Први месец у кварталу	Други месец у кварталу	Трећи месец у кварталу	Укупно у кварталу (б+в+г)	Од почетка године до краја извештајног квартала
а		б	в	г	д	ђ
1.	Превезени путници	1				
2.	Унутрашњи превоз	2				
3.	Међународни превоз	3				
4.	Путнички километри	4				
5.	Унутрашњи превоз	5				
6.	Међународни превоз	6				

Табела 2. Превоз робе

		Први месец у кварталу	Други месец у кварталу	Трећи месец у кварталу	Укупно у кварталу (б+в+г)	Од почетка године до краја извештајног квартала
а		б	в	г	д	ђ
1.	Превезена роба – укупно (тоне)	7				
2.	Унутрашњи превоз	8				
3.	Извоз	9				
4.	Увоз	10				
5.	Транзит	11				
6.	Превоз у иностранству	12				
7.	Тонски километри – укупно (хиљ.)	13				
8.	Унутрашњи превоз	14				
9.	Извоз	15				
10.	Увоз	16				
11.	Транзит	17				
12.	Превоз у иностранству	18				

Табела 3. Искоришћеност превозних средстава

			Први месец у кварталу	Други месец у кварталу	Трећи месец у кварталу	Укупно у кварталу (б+в+г)	Од почетка године до краја извештајног квартала
а			б	в	г	д	ђ
1.	Приходи - укупно, хиљ. дин. (2+3+4)	19	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX		
2.	Приходи од услуга	20	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX		
3.	Приходи од државе (премије, субв.)	21	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX		
4.	Други приходи (закупнине)	22	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX		
5.	Међуфазна потрошња, хиљ. дин.	23	XXXXXXX	XXXXXXX	XXXXXXX		
6.	Пређени km – укупно, хиљ.	24					
7.	Од тога: аутобуси	25					
8.	Потрошено гориво, t	26					
9.	Од тога: аутобуси	27					
10.	Запослени	28				XXXXXXX	XXXXXXX

Објашњења:

У _____, дана _____ 200__ . год.

Потпис лица које је
попунило образац

Директор

(М.П.)

Штампано у Републичком заводу за статистику Србије

4. 2. УПУТСТВО ЗА ПОПУЊАВАЊЕ ИЗВЕШТАЈА СА/Т-11

Овај извештај састављају сва предузећа регистрована у подгрупи 60211 (Превоз путника у друмском саобраћају), као и предузећа регистрована у подгрупама 60230 (Остали превоз путника у друмском саобраћају) и 60250 (Превоз робе у друмском саобраћају) у оквиру сектора 3 класификације делатности. Предузеће у овом извештају обухвата и рад радних јединица у свом саставу које обављају превоз путника и робе, без обзира на то где им је седиште.

У оквиру делатности подгрупе 60211 обавља се делатност међуградског превоза путника на одређеним релацијама, с тачно утврђеним редом вожње и уз укрцавање и искрцавање путника на одређеним станицама.

У оквиру делатности подгрупе 60230 обавља се превоз путника у чартер превозу, затим превоз путника на екскурзијама и остале повремене услуге превоза путника.

Табела 1. Превоз путника

У овој табели, превезени путници и путнички километри исказују се с поделом по врстама превоза са географског становишта. Подаци се исказују посебно за извештајно тромесечје, а посебно као кумулативи за период од почетка извештајне године, закључно с тромесечјем за које се подноси извештај.

Путник је свако лице које је набавило возну карту или одговарајућу возну исправу и ушло у аутобус с циљем да се превезе до места опредељења.

Путнички километар (пкм) представља превоз једног путника на растојању од 1 километра. На пример, када се један путник превози на растојању од 25 km, остварено је 25 путничких километара. Ако се два путника превозе на растојању од 25 km, остварено је 50 путничких километара.

Са географског становишта, превоз путника исказује се с поделом на унутрашњи и међународни превоз.

Унутрашњи превоз путника подразумева превоз путника обављен између места укрцаја и места искрцаја путника унутар граница наше земље.

Међународни превоз путника подразумева превоз путника обављен између места укрцаја у нашој земљи и места искрцаја у иностранству и обратно, као и превоз обављен између два места у иностранству.

Табела. 2. Превоз робе

У овој табели, количине превезене робе и остварени тонски километри исказују се с поделом по врстама превоза са географског становишта. Подаци се исказују посебно за извештајно тромесечје, а посебно као кумулативи за период од почетка извештајне године, закључно с тромесечјем за које се подноси извештај. Подразумева се да ће само у извештају за прво тромесечје ови подаци бити идентични.

Под *превезеном робом* подразумевају се све пошиљке терета (робе) превезене на основу уговора о превозу. Количина превезене робе изражава се у тонама бруто тежине. Терет с малом специфичном тежином, који просторно заузима цело превозно средство, исказује се у стварној количини, а не у количини која одговара дозвољеној носивости возила. Бруто тежина робе обухвата и тежину амбалаже. При регистравању тежине робе, количина испод 500 kg се занемарује, а количине 500-999 kg заокружују се на 1 тону. Исто правило важи и за количине робе чија је тежина већа од 1000 kg.

Тонски километар (ткм) представља превоз једне тоне робе на растојању од једног километра. Тако, на пример, ако је 20 тона робе превожено на растојању од 10 km, онда је остварено $20 \times 10 = 200$ тонских километара. Неопходно је за сваку појединачно превезену робу израчунати тонске километре, а израчунавање се не може вршити по скраћеном поступку. Било би погрешно када бисмо носивост возила множили са укупним пређеним путем. Још би већа грешка била када бисмо сабрали све превезене тоне робе и множили их са укупним пређеним путем возила.

Са географског становишта, превоз робе може се поделити на унутрашњи превоз, извоз, увоз, транзит и превоз у иностранству.

Унутрашњи превоз робе подразумева превоз робе обављен између утоварно - истоварних места унутар граница наше земље.

Извоз подразумева превоз робе која је утоварена у нашој земљи, а истоварена ван граница наше земље, без обзира на порекло робе.

Увоз подразумева превоз робе која је утоварена ван граница наше земље, а истоварена у нашој земљи, без обзира на порекло робе.

Транзит подразумева превоз робе која је утоварена у иностраној земљи и превожена кроз нашу земљу да би истовар био обављен у некој другој иностраној земљи, без обзира на порекло робе.

Превоз у иностранству подразумева превоз робе која је утоварена и истоварена у иностраној земљи, а да при томе није прошла кроз нашу земљу.

Табела 3. Искоришћеност превозних средстава

Приходи – укупно дају се на основу књиговодствене евиденције. Представљају збир прихода од услуга, прихода од државе и других прихода.

Приходи од услуга обухватају приходе од превоза путника и робе.

Приходи од државе обухватају премије, субвенције, дотације и сл.

Други приходи обухватају само приходе од закупнина.

Међуфазна потрошња обухвата трошкове: материјала, осталог режијског материјала, енергије репрезентације, производних и непроизводних услуга.

Под *пређеним километрима возила* – укупно исказују се километри пређени у току извештајног периода, без обзира на то да ли је возња била у функцији превоза или није. Ови подаци, сем за прикључна возила, по правилу се дају на основу стања бројача километара на почетку и на крају извештајног периода.

Под *утрошеним горивом* исказује се она количина горива која је утрошена за рад возног парка. Утрошак горива за путничке аутомобиле или стабилне бензинске моторе који служе самој организацији не исказују се у овом извештају. Укупна количина утрошеног горива даље се дели на гориво утрошено средствима за превоз путника и на гориво утрошено средствима за превоз робе.

Запослени су сви радници који раде у предузећу за друмски саобраћај, укључујући и власнике који у њему раде, партнере који обављају сталну делатност у предузећу, као и особе које раде ван предузећа, али које су радним уговором везане за њега и које директно примају накнаду од предузећа, без обзира на то да ли раде пуно радно време или краће од пуног радног времена. Ученици школа који обављају праксу у предузећу не обухватају се бројем запослених.

V. СПИСАК ОБРАДНИХ ТАБЕЛА

1. Аутобуси, по броју седишта;
2. Новонабављена теретна превозна средства;
3. Теретна превозна средства, по врсти;
4. Теретна превозна средства;
5. Унутрашњи и међународни превоз путника у друмском саобраћају;
6. Унутрашњи и међународни превоз робе у друмском саобраћају;
7. Превоз путника и робе, по месецима;
8. Рад аутобуса у власништву предузећа у друмском саобраћају;
9. Рад теретних превозних средстава предузећа друмског саобраћаја;
10. Превоз путника, по растојањима;
11. Превоз робе, по растојањима;
12. Превоз, по врсти робе, према домаћој номенклатури робе;
13. Превоз, по врсти робе, према међународној номенклатури робе;
14. Превоз опасних материја;
15. Превоз контејнера, по величини;
16. Превоз робе контејнерима, по величини;
17. Неки показатељи искоришћености превозних средстава у власништву предузећа друмског саобраћаја;
18. Запослени;
19. Утрошак погонског горива и мазива;
20. Приходи;
21. Девизни приходи;
22. Девизни расходи.

Рукопис припремили: Жељко Лесић и Првослав Мутавцић

РЕДАКЦИЈА

Руководилац: мр Предраг Чановић

Чланови: Гордана Бјелобрк, мр Љубица Живадиновић, Мирјана Смолчић

Лектура: Емилија Видановић

Технички уредник: Ирена Димић

ШТАМПА

Републички завод за статистику Србије, Београд, Милана Ракића 5

Телефон: 2412-922 • Телефакс: 2411-260

Број страна: 32 • Тираж: 200